

اللواحق في اللغة التركية (حالات الاسم)

اللواحق في اللغة التركية (حالات الاسم)

داليا شمال اكرام

جامعة صلاح الدين ، كلية اللغات ، قسم اللغة التركية، طالبة ماجستير،

dalya.ikram@su.edu.krd

أ.م.د. حازم برهان مصطفى

جامعة صلاح الدين ، كلية اللغات ، قسم اللغة التركية،

hazim.mustafa@su.edu.krd

الكلمات المفتاحية: قواعد اللغة، لاحقة الحالة (حالات الاسم)، لاحقة الاشتقاق، لاحقة التصريف، اللواحق الوسيطة، اللواحق الانتقالية.

كيفية اقتباس البحث

اكرام، داليا شمال ، حازم برهان مصطفى ، اللواحق في اللغة التركية (حالات الاسم)، مجلة مركز بابل للدراسات الانسانية، آب ٢٠٢٦، المجلد: ١٦، العدد: ٨ .

هذا البحث من نوع الوصول المفتوح مرخص بموجب رخصة المشاع الإبداعي لحقوق التأليف والنشر (Creative Commons Attribution) تتيح فقط للآخرين تحميل البحث ومشاركته مع الآخرين بشرط نسب العمل الأصلي للمؤلف، ودون القيام بأي تعديل أو استخدامه لأغراض تجارية.

مسجلة في
ROAD

مفهرسة في
IASJ

Suffixes in Turkish (Case Endings of Nouns)

Dalya Shamal İkrām

Selahattin University, College of Languages, Department of Turkish Language, MA Student

Asst.Prof. Hazım Burhan Mustafa

Selahattin University, College of Languages, Department of Turkish Language

Keywords : Grammar, Case Ending, Derivational Suffix, Inflectional Suffix, Intermediate Suffixes, Transitional Suffixes.

How To Cite This Article

İkrām, Dalya Shamal , Hazım Burhan Mustafa , Suffixes in Turkish (Case Endings of Nouns), Journal Of Babylon Center For Humanities Studies, August 2026, Volume:16, Issue 8.

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](#)

ملخص:

تُعَدّ اللواحق الانتقالية في اللغة التركية وحدات صرفية مهمة تؤدي في الوقت نفسه وظائف الاشتقاق والتصريف، وتُظهر المرونة المورفولوجية للغة. فاللاحقة CA+ تضيف معاني المساواة والتشابه والطريقة، وتنتج صفات وظروفاً جديدة مثل: aptalca (بشكل أحمق)، doğruca (مباشرة). أما اللاحقة IA+ فتعبر عن علاقة الأداة أو الصحبة أو الأسلوب؛ مثل: kalemle yazmak (يكتب بالقلم)، arkadaşımıyla gelmek (يأتي مع صديقه)، كما تُنشئ كلمات جديدة بمعنى "مصحوب بالأداة". واللاحقة A+ لحالة التوجه تُظهر اتجاه الفعل وهدفه؛ مثل: okula gitmek (يذهب إلى المدرسة)، eve dönmek (يعود إلى البيت)، وتؤدي وظيفة تصريفية، بينما في التعبيرات الاصطلاحية تؤدي وظيفة اشتقاقية لتكوين ظروف أو صفات. أمثلة مثل: bahçede oynuyor (يلعب في الحديقة)، gençliğinde çok çalışmıştı (كان يعمل

كثيراً في شبابه) تُعبّر عن علاقات المكان والزمان. كذلك، evden çıktı (خرج من البيت)، sabahtan beri bekliyorum (أنتظر منذ الصباح) تُظهر الطبيعة الانتقالية لللاحقة. وأمثلة مثل: benimki (خاصتي)، dünkü haberler (أخبار الأمس)، şimdiki durum (الوضع الحالي) تُبرز وظيفة اللواحق في التصريف والتمثيل معاً. هذه اللواحق، أثناء تنظيم العلاقات الدلالية، تمتلك القدرة على توليد كلمات جديدة. لذلك تُعتبر اللواحق الانتقالية عناصر مهمة تُظهر أن الحدود الصرفية في التركية مرنة، وأنها تتسم بتنوع وظيفي، وتكشف عن البنية الإنتاجية للغة.

Abstract:

In Turkish, transitional suffixes are important morphemes that simultaneously fulfill both inflectional and derivational functions, demonstrating the morphological flexibility of the language. The suffix +CA adds meanings of equality, similarity, and manner, while deriving new adjectives and adverbs such as aptalca ("foolishly") and doğruca ("directly"). The suffix +IA expresses relations of instrumentality, companionship, and manner; for example, kalemle yazmak ("to write with a pen") or arkadaşıyla gelmek ("to come with my friend"), and it also creates new words with the meaning of "with an instrument." The +A dative case shows the direction and target of an action; in sentences like okula gitmek ("to go to school") or eve dönmek ("to return home"), it serves an inflectional role, while in fixed expressions it functions derivationally to form adverbs or adjectives. Expressions such as bahçede oynuyor ("playing in the garden") or gençliğinde çok çalışmıştı ("he worked hard in his youth") convey spatial and temporal relations. Likewise, evden çıktı ("he left the house") or sabahtan beri bekliyorum ("I have been waiting since morning") illustrate the transitional nature of the suffix. Examples like benimki ("mine"), dünkü haberler ("yesterday's news"), and şimdiki durum ("the current situation") show how suffixes can serve both inflectional and representational functions. These suffixes, while organizing semantic relations, also have the ability to generate new words. Therefore, transitional suffixes are regarded as key components in Turkish that reveal the flexibility of morphological boundaries, the variability of their functions, and the productive structure of the language.

Türkçede Ara Ekler (İsim Hal Ekleri)

Dalya Şemal İkrâm

Selahaddin Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili Bölümü, Yüksek

Lisans Öğrencisi, dalya.ikram@su.edu.krd

Doç.Dr. Hazım Burhan Mustafa

Selahattin Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili Bölümü,

hazim.mustafa@su.edu.krd

Anahtar kelimeler: Dilbilgisi, Hal Eki , Yapım Eki, Çekim Eki, Ara Ekler, Geçişsel Ekler.

Özet

Türkçede geçişsel ekler, hem çekim hem de yapım görevlerini aynı anda yerine getiren önemli biçimbirimlerdir ve dilin morfolojik esnekliğini gösterirler. +CA eki eşitlik, benzerlik ve tarz anlamları kazandırırken, “aptalca”, “doğruca” gibi örneklerle yeni sıfat ve zarflar türetir. +IA eki araçlık, birliktelik ve tarz ilişkilerini ifade eder; “kalemle yazmak” veya “arkadaşımla gelmek” gibi kullanımlarda cümleye anlam kazandırır ve aynı zamanda “araçlı” anlamda yeni sözcükler oluşturur. +A yönelme hâli, eylemin yönünü ve hedefini gösterir; “okula gitmek” veya “eve dönmek” gibi cümlelerde çekimsel işlev görürken, kalıplaşmış deyimlerde yapım işleviyle zarf veya sıfat oluşturur. “Bahçede oynuyor” veya “gençliğinde çok çalışmıştı” gibi ifadeler, yer ve zaman ilişkilerini ifade eder. Ek olarak, “evden çıktı” veya “sabahtan beri bekliyorum” gibi ifadeler ekin geçişsel niteliğini gösterir. “Benimki”, “dünkü haberler” ve “şimdiki durum” gibi örnekler, ekin hem çekim hem de temsil işlevlerini gösterir. Bu ekler, anlam ilişkilerini düzenlerken yeni sözcükler oluşturma yeteneğine sahiptir. Bu nedenle, geçişsel ekler, Türkçede biçimbirimsel sınırların esnek olduğunu, işlevsel olarak değişkenlik gösterebildiğini ve dilin üretken yapısını ortaya koyan önemli bileşenler olarak görülmektedir.

Giriş

Türkçede ekler, dilin anlamsal ve biçimsel yapısını düzenleyen temel morfolojik birimlerdir. Türkçenin en etkili yapılarından biri sözcüklerin anlam alanını genişletmek, sözdizimsel görevlerini belirlemek ve yeni sözcükler oluşturmaktır. Türkçe’de ekler, bir köke veya gövdeye eklenerek yeni anlam, işlev veya biçim kazandıran işlevsel birimlerdir (Korkmaz, 2014, p. 299). Geleneksel dilbilgisi anlayışında ekler genellikle iki ana kategoriye ayrılır: yapım ekleri ve çekim ekleri (Banguoğlu, 2015, p. 176) (Ergin, 2019, p. 156). Bununla birlikte, belirli sınırlar bu ayrımı tanımlayamaz; bazı ekler bağlama göre her iki işlevi de

gerçekleştirebilir. Bu durum, Türkçenin morfolojik sisteminin doğasında bulunan anlam üretme gücünün ve esnekliğinin bir sonucudur (Eker, 2009, p. 212).

Dilbilim literatüründe bu tür ekler, hem biçimlendirme hem de sözcük türetme görevlerini yerine getirdikleri için "geçişsel ekler" olarak adlandırılır. Bu ekler yapısal olarak çekim eklerini andırırsa da anlam açısından yapım eklerini andırabilirler. Eklerin türetme işlevi, dil içi bağlama ve kullanım sıklığına bağlı olarak değişebilir. Bazı eklerin zamanla kalıplaşarak türetme işlevi kazanır (Korkmaz, 1995, p. 276). Benzer şekilde, yapım-çekim ayrımının kesin olmadığı ve bazı eklerin "görev bakımından ara bir nitelik taşıdığı" belirtilmektedir (Banguoğlu, 2015, p. 181).

Bu durumda, Türkçede geçişsel işlevler sergileyen başlıca biçimbirimler arasında +CA, +IA, +DA, +A, +DAn ve +ki gibi ekler yer alır. "Eşitlik, tarz veya benzerlik" anlamlarını kazandıran "CA" eki hem zarf hem de sıfat türetir. "+IA" eki ise birliktelik ve araçlık anlamlarıyla hem sözdizimsel (kalemle yazmak) hem de türetici (taşla, "taş gibi, taş aracılığıyla") olarak kullanılabilir. "+A yönelme hâli" ve "+DA bulunma hâli" ekleri, cümlede görev belirlemenin yanı sıra kalıplaşmış yapılarda yeni anlam ve tür kazandırarak yapım işlevine yaklaşır.

Türkçedeki geçişsel eklerin biçimsel ve işlevsel yönlerini incelemek, yapım ve çekim ekleri arasındaki sınırın dil içi kullanımlarda ne kadar değişken olduğunu göstermektedir. Türkçenin morfolojik yapısı bağlamsal işlevlerle tanımlanabilir. Bu nedenle, geçişsel eklerin analizi hem biçimbirimsel hem de anlamsal hem de sözdizimsel açılardan önemli bir fayda sağlar. Çalışmanın amacı, Türkçenin üretken yapısını ve eklerin işlevsel dönüşümünü göstermektir. Türkçede, yapım ekleri ile çekim ekleri arasında kalan ekleri biçimsel ve işlevsel olarak "geçişsel ek" olarak adlandırıyoruz. Bu tür ekler, dilin biçimbirimsel yapısında belirli sınırlar olmadan hem türetici hem de biçimlendirici görevleri yerine getirebilir. Türkçede, kullanılan bağlama bağlı olarak bazı eklerin hem yeni bir kelime oluşturduğu hem de bir cümlede bir rol oynadığı görülmektedir. Bu durum, dilin değişken ve dinamik yapısını yansıtarak eklerin işlevselliğini göstermektedir (Korkmaz, 1995, p. 276).

Çoğu zaman, geçişsel ekler hem anlamsal değişim hem de biçimbirimsel görev arasında bir denge sağlar. Bir ekinin geçişsel olarak nitelendirilebilmesi için yalnızca yeni bir anlam kazanması yeterli değildir; aynı zamanda söz dizimsel olarak görevini değiştirmelidir. Örneğin, +DA bulunma hâli eki, temel işlevi itibarıyla çekim ekidir, ancak "akşamdan kalma", "içeridekiler" ve "evdeki adam" gibi örneklerde anlam kalıplaşmasının bir sonucu olarak yapım ek olarak kullanılabilir.

(Ergin, 2019, p. 167). Bu nedenle, Türkçede morfolojik kategorilerin geçirgenliğini en iyi gösteren birim, geçişsel eklerdir.

Zeynep Korkmaz'a göre, geçişsel nitelikteki eklerin Türkçede hem yapım hem de çekim görevlerini yerine getirebilmesi, eklerin tarihsel gelişimiyle yakından ilişkilidir. Korkmaz'a göre, bazı yapım ekleri zamanla kalıplaşarak yapım işlevine geçebilirken, diğerleri sık kullanım nedeniyle anlam daralmasına uğrayabilir. Bu yaklaşım, dilin doğal gelişim süreci boyunca eklerin işlevlerinin değişebileceğini ve sınırların olmadığını göstermektedir (Korkmaz, 2014, p. 300).

Ayrıca Tahsin Banguoğlu, Türkçenin eklemeli yapısının bir sonucu olarak "görev bakımından ara nitelikler gösterebildiğini" vurgular. Ona göre işlevsel özelliklerin yanı sıra biçimsel ölçütler de eklerin sınıflandırılmasında dikkate alınmalıdır (Banguoğlu, 2015, p. 181). Böylece Türkçedeki morfolojik geçişlilik, bir ekinin hem sözcük türetme hem de cümle içinde görev belirleme yeteneğine sahip olmasının doğal bir sonucudur.

Geçişsel özellik gösteren ekler, Türk dilinin tarihsel dönemlerine bakıldığında Eski Türkçe'ye kadar uzanır. Orhun Yazıtları ve Uygurca metinlerde, bugün çekim ve yapım görevlerini yerine getiren çok sayıda ekin kullanıldığı görülür (Ercilasun, 2014, p. 245). Bazı yapım eklerinin, zamanla sözcükleşme ve kalıplaşma süreçleriyle yapım görevine yöneldiği, diğer bazı yapım eklerinin ise anlam genişlemesiyle biçimsel görevler üstlendiği keşfedildi. Bu durum, geçişsel eklerin hem senkronik (eşzamanlı) hem de diakronik (artzamanlı) açılardan incelenmesinin gerekli olduğunu göstermektedir.

Türkçenin biçimbilimsel sisteminde geçişsel ek kavramı değişken bir süreçtir ve sabit bir kategori değildir. Bu ekler, dilin üretkenliğini, anlam zenginliğini ve yapısal esnekliğini gösteren önemli birer göstergedir. Geçişsel eklerin araştırılması, yalnızca ek sınıflandırmalarını ortaya çıkarmakla kalmaz, aynı zamanda Türkçe sözcük yapım mekanizmalarını daha iyi anlamamıza yardımcı olur.

1.Eşitlik Hâli Eki +CA ve Geçişsel Özelliği

Türkçede +CA eki, morfolojik yapısı nedeniyle hem çekim hem de yapım işlevi gören önemli bir biçimbirimdir. Bu nedenle "ara ek" veya "geçişsel ek" olarak adlandırılır. Tarihsel ve işlevsel incelemeler, ekinin bu çok yönlü niteliğini göstermektedir. Türkçenin en eski çağlarından itibaren eşitlik, benzerlik, tarz ve durumu bildiren bir unsur olarak kullanılan +CA eki, başlangıçta çekim kategorisinde yer alıyordu, ancak zamanla yapım eki işlevini de üstlenmiştir. Dolayısıyla bu ek, hem sözcüklerin cümle içi görevlerini belirlemede hem de yeni sözcüklerin oluşumunda

önemli bir rol oynayan bir geçişsel biçimbirimidir (Korkmaz, 2014, p. 121) (Banguoğlu, 2015, p. 160).

Çekimsel kullanımlarında, eşitlik hâli eki olarak bilinen +CA, kelimenin türünü değiştirmeden ona belirli bir anlam boyutu katar. "Göre, tarzında, gibi" kelimeleri bu anlama gelir. "Ben-ce doğru değil. Örnekte görüldüğü gibi, ek "benim görüşüme göre" anlamına gelir ve yeni bir kelime oluşturmaz. Birbirlerine eşit davrandılar. "Önce gel" cümlesinde ise "eşitlik durumunda" anlamına gelir. Örnekte ise eylemin gerçekleşme şeklidir. +CA eki, bu tür kullanımlarda cümledeki anlam ilişkilerini düzenleyen bir çekim unsuru olarak hizmet eder. Ekin'e göre bu çekim yönü, kelimenin türünü değiştirmeden yalnızca cümle anlamını değiştirir (Ergin, 2019, p. 177).

Bununla birlikte, dilin türetme sisteminde +CA eki oldukça etkilidir. Bir kelimenin anlamını genişletir, bazen türünü değiştirir ve yeni sözcükler oluşturur. Türkçe'de ekin sıfat, zarf ve ad türeten örnekler oldukça yaygındır. Ekler, "aptalca", "bolca", "büyükçe", "yaramazca" gibi sözcüklerin sıfat köklerine gelerek yeni sıfat veya zarf nitelikleri oluşturur. Bu sözcüklerde ek, nicelik, tarz veya ölçü anlamları vardır. Benzer şekilde, "doğruca", "gizlice", "güzelce" ve "yavaşça" zarfları, eylemin tarzını veya niteliğini belirten +CA eki kullanılarak elde edilir. Bununla birlikte, "eğlence", "güvence", "bilmece" ve "aldatmaca" gibi sözcükler, eylem veya ad köklerinden yeni adlar alır. +CA eki, kelimenin türünü değiştirerek yeni bir anlam birimi oluşturur, bu nedenle artık yapım yerine çekim işlevindedir. Bu örnekler, ekin geçişsel yapısını en iyi göstermektedir çünkü aynı ek hem cümle içi anlam belirteci olarak hem de yeni kelimeler oluşturan yapım birimi olarak kullanılabilir (Gökdayı, Hasan; Sebzecioğlu, Tuba, 2011, p. 157).

Yer adları ve özel isimlerdeki işlevler, +CA ekinin bir başka önemli yönüdür. Ekin, Bozcaada, Delicesu, Gökçegöl, Karacaahmet ve Çamlıca'da bulunabilir. Ek, bu tür durumlarda sıfat ya da ad köküne eklenerek yeni bir yer adı oluşturur. Böylece hem ad türeten hem de nitelik bildiren bir unsur haline gelir. Örneğin, "Bozcaada" kelimesinin sıfat köküne +CA eki ekleyerek bir ada ismi oluşturuldu. Bu durum, ekinlerin kalıplaşarak özel isimler oluşturmak için de kullanılabileceğini göstermektedir (Korkmaz, 2014, p. 123). Dolayısıyla ek, dilin söz varlığını genişletmekle kalmaz, aynı zamanda coğrafi ve kültürel adlandırma süreçlerini de içerir.

Ekinin vurgusal ve pekiştirici özellikleri de dikkat çekiyor. "Karaca", "alaca", "aptalca", "doğruca" gibi sözcükleri kullanmak, kelimeye daha fazla dikkat çekerek anlamını güçlendirir. Bu özellik, çekim eklerinde sıklıkla görülmekle birlikte, +CA ekinin yapım alanındaki işlevlerini de

destekler. Ek, kelimenin hem vurgu hem de anlam açısından yeni bir özelliği sağlar, bu da onun geçişsel niteliğini güçlendirir.

2.Vasıta Hâli Eki +IA ve Geçişsel Özelliği

Türkçe'de vasıta hâli eki, hem araçlık hem de birliktelik anlamlarını karşılayan işlevsel bir biçimbirimidir. Göktürk, Uygur ve Karahanlı dönemlerinde yaygın olarak kullanılan **-n** eki, Eski Anadolu Türkçesi'nde araçlık görevini esas olarak yerine getiren ektir. Ancak, Eski Anadolu Türkçesi'nden itibaren işlevini yitirerek **"ile"** edatına ve bu edatın ekleşmiş biçimi olan **+IA** ekine geçmiştir. Bu dönüşüm, ekinin biçimsel olarak çekimden yapıma geçişinin bir örneğidir ve Türkçedeki morfolojik dönüşümün bir örneğidir (Özcan, 2001, p. 164) (Erdem, 2011, p. 77). **+IA** ekinin hem çekimsel hem de yapımsal özellikler göstermesi nedeniyle geçişsel ekler kategorisinde yer alması gerekiyordu.

İsimleri fiile bağlayan **+IA** eki, araç, birliktelik veya tarz ilişkisi kurar. Ek, bu durumda sözcüğün türünü değiştirmeden yalnızca cümlede nasıl kullanılacağını belirler. "Arabamla hareket edeceğim. Örnekte araba isminin eklenmesi, eylemin hangi araçla yapıldığını gösterir (Ergin, 1980, p. 228). Çocukların topla oynadığı görülüyor. Cümlede **+IA** eki, eylemin aracını gösterir ve kelimeye vasıta anlamı verir (Korkmaz, 1992, p. 164). Hiç karşılaşmadım. Örnekte, şahıs zamirine ek olarak ek, birliktelik anlamını artırır (Tekin, 2003, p. 116). "Kiminle konuşsam?" cümlesi de benzer şekilde karşılıklı eylemi ifade eder (Öztürk, 1994, p. 53). Bu örneklerde **+IA** eki yalnızca cümle içi anlam ilişkilerini düzenleyen bir çekim unsuru olarak kullanılır ve kalıcı sözcük oluşturmaz. Dolayısıyla bu tür kullanımlarda ek, açıkça çekimsel niteliktedir ve sözcüğün kök veya gövdesine yeni bir anlam katmadan yalnızca ilişkisel bir işlev yüklenmiştir.

Bununla birlikte, **+IA** ekinin işlev alanı zamanla genişlemiş ve çok sayıda kelimede kalıplaşarak yapım eki haline gelmiştir. Yapım işlevinde kullanılan **+IA** eki, kelimenin anlamını ve bazen türünü değiştirerek yeni sözcükler yaratır. "Yazın", "kışın" ve "güzün" gibi örnekler, isim köklerine eklemeler yoluyla zaman zarfı oluşturmuş ve kalıplaşmışlardır (Erdem, 2011, p. 77). "Yayan" sözcüğünde ek, "yaya" kökünden türemiş kalıcı bir zarf oluşturdu ve eylemin nasıl gerçekleştirildiğini gösterdi (Çağatay, 1943, p. 93). "Ansızın" kelimesi "birdenbire" anlamına geldi ve araçsal anlamından uzaklaştı (Gemici, 1993, p. 55). Benzer şekilde, ek "durmaksızın" yapısında türetici işlevi görmüş ve "sürekli" anlamına gelen kalıplaşmış bir zarf oluşturmuştur (Ergin, 1992, p. 288). Türkçede, "ardın ardın", "için için" ve "kıyın kıyın" gibi ikilemelerde vasıta hâli eki pekiştirme ve süreklilik işlevi görüyor. Ek, bu yapılarda eylemin

tekrarlılığına veya yoğunluğuna vurgu yaparak sözcüğe yeni bir anlam boyutu kazandırır (Banguoğlu, 1986, p. 180). Bu örnekler, vasıta hâli ekinin kalıplaşma yoluyla yapımca bir özellik kazandığını ve Türkçe söz varlığında kalıcı öğeler ürettiğini göstermektedir.

Ekinin hem çekimsel hem de yapımsal yönleri nedeniyle geçişsel bir ek olarak değerlendirilmesi gerekir. Yapım işlevi yalnızca araçlık veya birliktelik ilişkileri oluştururken, yapım işlevi kalıcı sözcükler üretir. Bu, bu ekinin biçimbirimsel esnekliğini göstermektedir. Zeynep Korkmaz'a göre bu tür ekler kalıplaşma yoluyla yeni sözcük türleri yaratabilir ve böylece yapım ekine dönüşebilir (Korkmaz, 1995, p. 182). Banguoğlu, bu tür ekleri "zarf yapan ekler" arasında değerlendirir (Banguoğlu, 1986, p. 180). Böylece +IA eki, Türkçede hem biçimbirimsel hem de işlevsel geçişi gösteren ve dilin sözdizimsel ve anlamsal örgüsünü geliştiren bir bileşendir.

3.Yönelme Hâli Eki +A ve Geçişsel Özelliği

Türkçede yönelme hâlini karşılayan +A eki, biçimbirimsel ve işlevsel olarak önemli gelişmeler göstermiştir. +A, tarihsel olarak bir isim çekim eki olan ek olarak, Türkçe'deki geçişsel (ara) eklerin çok sayıda durumda yapım işlevi de yerine getirir. Bu ek yalnızca eylemin yönünü, hedefini veya yaklaşma durumunu tanımlamakla kalmamış, aynı zamanda zamanla soyut anlamlar kazanan yeni sözcüklerin oluşturulmasında da rol oynamıştır. Dolayısıyla +A ekinin araştırılması, Türkçede biçimbirimsel sınırların ne kadar esnek olabileceğini gösterdiği için önemlidir.

+A eki, çekim işlevi için temel olarak ismi fiile bağlayan bir görev yapar. Ek, bu durumda hareketin yöneldiği hedefi, yaklaşma noktasını veya hareket istikametini ifade eder. Ediskun, "ismi fiile bağlayan ve fiilin kendisine doğru yöneldiğini ya da yaklaştığını gösteren durum"a yönelme hâli denir (Ediskun, 1999, p. 111). Eğitim kurumuna gitti. Örnekte, "Kitaba baktı" diyerek eylemin amaçlandığı yere dikkat çekiyor. Örnek, eylemin nesnesine yönelik olduğunu gösterir. Bununla birlikte, +A ekinin görevi sadece hedef belirlemekle sınırlı değildir.

Korkmaz tarafından belirtildiği gibi, bu ekin zaman, amaç, sebep, tarz ve oran ilişkileri de kurabilir. Yarın gelecek. "Bu işi sana söyledim" diye ekliyor ve bir zaman ilişkisi oluşturuyor. cümlesinde bir hedef belirtmektedir. Yağmur onu kapladı. Örnekte, "İnadına yaptı." "Ucuzuna aldı" cümlesinin tarzı Örnekte ise oran önemlidir. Bu çeşitlilik, yönelme hâli ekinin sadece biçimsel bir hâl belirtisi olmadığını, aynı zamanda cümlede anlam genişletici ve bağlam kurucu bir rol oynadığını göstermektedir. Bu nedenle, çekimsel kullanımda +A eki, sözcüğün türünü değiştirmeden cümlemin anlamsal örgüsünü belirleyebilir (Korkmaz, 2014, pp. 293-294).

Ancak yönelme hâli eki zamanla yalnızca çekim görevi olarak kalmayıp, yapım eki olarak da gelişmiştir. Banguoğlu, bu kullanımları "+e Zarfları" başlığı altında inceledi ve ekinin özellikle miktar, yön ve durum bildiren adlara eklendiğinde zarf ürettiğini keşfetti. "Sağa dönmek", "yarına bırakmak", "ucuza almak", "yukarıya çıkmak" ve "sağa dönmek" gibi eylemlerde +A eki, hareket yönünü veya tarzı temsil eder. Yönelme hâli, ekinin yapımçı yönünün ilk aşamalarını oluşturur (Banguoğlu, 2015, pp. 170-171).

Ek olarak, +A ekinin iyelik ekli birimlerle birleştiğinde özgüleme veya belirteç işlevi yerine getirerek kalıcı yapılar oluşturduğu görülür. "Adına", "hesabına", "namına" ve "boşuna", "aksine", "dikine" ve "öylesine" gibi ifadelerde ek, bir kişiye veya bir varlığa özel bir anlam kazandırırken, "belirtilen biçimde" veya "o tarzda" anlamına gelir. Çotuksöken, bu tür kalıplaşmış birimlerde yönelme ekinin anlam genişletici ve zarf yapıcı bir ek olarak kullanılmadığını belirtir. Bu nedenle, +A ekinin söz dizimsel koşullardan bağımsız olarak yeni sözcük oluşturma yeteneğine sahip olduğu açıktır (Çotuksöken, 2011, p. 34).

+A ekinin çekim ve yapım görevlerinde kullanılabilmesi nedeniyle geçişsel bir ek olarak değerlendirilmesi mümkündür. Kahraman tarafından belirtildiği gibi, ek, bazı durumlarda söylenmeyen bir sıfat-fiilin görevini üstlenerek sıfat yapım eki gibi davranabilir. "Ateş pahasına satılan ekmek" kelimesi "ateş pahasına ekmek" olarak değiştirildiğinde, +A eki sıfat yapıcı bir işlev görüyor. Ek olarak, "Boşa giden emek" örneğinde kalıplaşmış bir zarf yapısı oluşturur. Yönelme hâli ekinin bu tür kullanımları, yalnızca cümle içindeki eylemin yönünü ifade etmediğini, aynı zamanda anlam genişleterek yeni fikirler oluşturma yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir (Kahraman, 2011, p. 399).

4.Bulunma Hâli Eki +DA ve Geçişsel Özelliği

İsim hâl ekleri, Türkçede kelimeler arasındaki bağlantıyı sağlayan ve cümlelerin anlam bütünlüğünü sağlayan önemli morfolojik bileşenlerdir. Geleneksel dilbilgisi anlayışında, bu eklerden biri olan +DA eki bir çekim eki olarak kabul edilir. +DA eki, bir ad unsurunu fiile bağlayarak eylemin gerçekleştiği yer, zaman veya durumu bildirmek için tasarlanmıştır. Korkmaz bu çalışmanın somut bir mekânı değil, soyut kavramları da ele aldığını söylüyor. Bu nedenle, bu ek hem somut hem de soyut anlamlarda kullanıldığı için Türkçe'de çok yönlü bir rol oynar. Örneğin, "okulda buluşmak" somut bir mekâna atıfta bulunurken, "üzüntüde kalmak" soyut bir duruma atıfta bulunur. Her iki durumda da ekin görevi, fiilin anlamını tamamlamak için isim ve fiil arasında bir bağ kurmaktır. Bu yönüyle,

+DA eki yalnızca yer bildirmekle kalmaz, aynı zamanda eylemin anlam alanını belirleyen bir dil birimi olarak da hizmet eder (Korkmaz, 2014, p. 299).

Bununla birlikte, bu ekin Türkçede yalnızca çekimsel olarak kullanılmıştır. Banguoğlu, "-de zarfları" başlığı altında +DA ekini inceledi ve önde, geride, sözde ve görünürde gibi örneklerde yeni sözcükler üreten bir biçimbirim haline geldiğini buldu. Bu tür durumlarda, +DA eki artık bir hâl eki olarak hizmet eder ve ad köklerinden yeni zarflar veya sıfatlar oluşturur. Bu nedenle, ek, anlam ve işlev bakımından yapım eklerine yaklaşıırken, Türkçenin morfolojik sisteminde hem sözdizimsel hem de sözcük yapıcı bir işlev yerine getirir (Banguoğlu, 2015, pp. 166-167).

+DA eki, eylemin gerçekleştiği yeri, zamanı veya koşulu ifade eder. "Toplantıda karar alındı", "Bahçede oynuyor" ve "Gençliğinde çok çalışmıştı" gibi ifadelerde ekin görevi, eylemin yerini veya zamanını belirtmektir. +DA eki, bu tür kullanımlarda kelimenin anlamına yeni bir fikir dahil etmez; yalnızca fiile bağlanarak cümle içindeki rolünü belirler. "Masada kalem var" ya da "Köyde herkes birbirini tanır" gibi cümlelerde ekinin işlevi aynıdır. Ek, isim unsurunu yükleme dolaylı tümleç olarak bağladığından çekimsel bir işlev görür. Bu yönüyle ek, cümlelerin anlam örgüsünü düzenler ve sözdizimsel bağımlılığı oluşturur. Bununla birlikte, bazı kullanımlarda +DA ekinin bu sözdizimsel sınırları aştığı görülmektedir. Bazı durumlarda, ekin kalıplaşarak adlardan yeni anlam birimleri oluşturur ve bu nedenle bir yapım eki olarak kullanılabilir. Koç, ekinlerin hem "payda" hem de "gündelik" örneklerinde ne kadar önemli olduğunu göstermiştir (Koç, 1997, p. 116). Benzer şekilde Eker'de +DA ekinin zamanla kalıplaşarak yeni sıfatlar ve adlar üretebileceğini belirtti. "Sözde kahraman" teriminin eklenmesi, "görünüşte, aslında olmayan" anlamına gelen bir zarf oluşturdu. "Görünürde bir engel yok" örneğine soyut bir nitelik kazandırırken, "ondalık sayı" örneğine yeni bir matematik terimi kazandırmıştır. Bu tür uygulamalarda ek, yalnızca bir cümle ögesi oluşturmak yerine doğrudan yeni bir kelime oluşturur (Eker, 2009, p. 319).

Türkçe kalıplaşmış yapılarda da +DA ekinin anlam genişlemesi göz önüne alınmalıdır. "Ayakta durmak", "elde etmek" ve "arada sırada görüşmek" gibi kalıplaşmış dil birimleri, fiille birleşir. Bu örneklerde ekin anlam kayması gösterir ve yapım işlevi kazanır (Zülfikar, 2012, pp. 210-212). Örneğin, "ayakta durmak" ifadesi hem tarz anlamına hem de yer bildirme anlamına sahiptir, ancak "elde etmek" ifadesi birleşik fiil oluşturarak yeni bir fikir geliştirmiştir. "Arada sırada görüşmek" ifadesinde ise ek, zaman zarfı olarak kullanılmıştır. Ekinin bu

kullanımlarda hem yapısal hem de çekimsel işlevler arasında geçiş yaptığı açıktır.

+**DA** ekinin çift yönlü yapısı, Türkçe'deki geçişsel ek kavramını çok iyi temsil ediyor. Ek, isimleri fiile bağlayan klasik bir hâl eki olarak kullanılırken, kalıplaşmış veya anlam genişlemesine uğramış yapılarda yapım eki işlevi görmektedir. Bu, Türkçede yapım ve çekim ekleri arasındaki sınırın her zaman net olmadığını göstermektedir çünkü bazı ekler zamanla işlevlerini değiştirerek ara bir yere yerleşirler. Korkmaz tarafından belirtildiği gibi, bu tür eklerin Türkçede biçimsel sınırları esnettiğini ve ek sisteminin dinamik yapısına katkıda bulunduğunu belirtmektedir (Korkmaz, 2014, p. 304). Banguoğlu da aynı şekilde bu tür geçişsel eklerin dilin yapısal gelişiminde ne kadar önemli olduğunu vurgular (Banguoğlu, 2015, pp. 166-167).

5.Ayrılma Hâli Eki +**DAn** ve Geçişsel Özelliği

İsim hâl ekleri, Türkçede adlarla fiiller arasındaki yapısal ve anlamsal bağlantıyı sağlayan en önemli biçimbirimlerden biridir. Türkçenin morfolojik sisteminde ayrılma hâli eki +**DAn** çok önemlidir. Geleneksel dilbilgisi anlayışına göre bir çekim eki olarak kabul edilen bu ek, tarihsel gelişimi ve kullanım çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda yalnızca bu işlevle sınırlı kalmamaktadır. +**DAn** eki, fonetik uyuma bağlı olarak "dan", "den", "tan" ve "ten" biçimlerinde bulunabilir ve temel olarak bir varlıktan ayrılma, ayrılma veya çıkış noktasını belirtmek için kullanılır. Karaağaç, Türkçede bu ekinin "ayrılma, çıkış ve uzaklaşma hâli" olarak adlandırıldığını belirterek, anlam alanının yalnızca fiziksel ayrılmayla sınırlı olmadığını belirtir. Türkçenin anlam örgüsünde önemli bir bağlayıcı unsurdur çünkü +**DAn** eki hem somut hem de soyut kategorilere ayrılabilir (Karaağaç, 2012, p. 341).

Bir adın eylemin gerçekleştiği çıkış noktasını göstermesi, ayrılma hâli ekinin çekimsel işlevidir. "Evin önünden geçti" ek cümlesi hareketin başlangıç noktasını gösterir. "Ormandan çıktı" örneği de eylemin başlangıç noktasını gösterir. Bu tür durumlarda ek, fiilin yönünü ve hareketin kaynağı anlamına gelir. Karaağaç, "uzaklaşma durumu"nu tanımlar. Ayrılma hâli eki neden-sonuç ilişkileri kurabilir. "Korkudan titredi" ve "Açlıktan ölmek üzereydi" gibi ifadeler, eylemin nedenini açıklar. Ek, bu kullanımda yalnızca yer belirtmekle kalmaz, aynı zamanda eylemin nedenini de gösterir (Karaağaç, 2012, p. 342). Koç, ekin semantik genişlemesinin bir sonucu olarak bu durumu değerlendirir. Zaman belirten adlarla birlikte kullanıldığında, eylemin başlangıç zamanını gösteren +**DAn** eki kullanılır. "Sabahtan beri bekliyorum" ve

"Akşamdan hazırlık yaptı" ifadeleri, eylemin başlangıç noktasını göstermektedir. Ekinin zarflaştırıcı yönü, bu tür kullanımlarla klasik hâl eklerinin ötesine taşınmaktadır (Koç, 1997, p. 77). Gökşen ,bu örnekleri "zaman zarfı" işleviyle inceler ve +**DAn** ekinin çekimsel kullanımlarında anlam çeşitliliğine sahip olduğunu söyler (Gökşen, 1974, p. 977).

Ancak +**DAn** eki yalnızca çekimsel bir görevde kullanılmaz; bazı durumlarda yapım eki işlevi görür. Banguoğlu ,bu özellikleri "+den zarfları" ve "+den sıfatları" olarak tanımlar. Ek kelimeleri (candan, gerçekten, baştan, dıştan, sonradan, yoktan vb.) artık yalnızca bir hâl eki değildir; ad veya sıfat köklerine eklenerek yeni kelimeler oluşturur. "Candan arkadaş" terimini "samimi, içten" anlamına getiren yeni bir sıfat ekledi. "Gerçekten söylüyorum" örneğinde ek, tümceye zarf işlevi vererek kesinlik anlamına gelir. Ek olarak, "Sonradan pişman oldu" ifadesi, eylemin zamanına ilişkin bir anlam kazandırmış ve yeni bir zarf görevinde kullanılmıştır. Bu tür örneklerde artık ek yapısal bir türetme unsuru olarak kabul edilir (Banguoğlu, 2015, p. 168).

Ekinin türetici yönü, ayrılma hâlinde zarflarla sınırlı değildir. Ek, ad türeten bir biçimbirim olarak da kullanılabilir. "Tahtadan ev" veya "kardan adam" gibi yapılar, bir şeyin hangi malzemeden yapıldığını gösterir. Ek olarak, bu, bir malzemeden oluşmuş olduğunu belirtse de, tam bir ad tamlaması oluşturmaz; bu nedenle, bu yapı, ad tamlamasına yakın ancak ondan farklı bir türdür. Acarlar,bu tür kullanımların ekin yapım yönünü gösterdiğini söylüyor. Bu örneklerin "-den yapılmış olan" şekli, ekinin anlamını genişletir ve yeni bir kavram oluşturur (Acarlar, 1971, pp. 34-35).

Ayrılma hâli ekinin bu iki yönlü kullanımı, onun geçişsel niteliğini göstermektedir. Bir yandan, çekim işleviyle adları cümleler içinde fiile bağlar ve bu da dilin sözdizimsel yapısına katkıda bulunur; diğer yandan, yapım işleviyle yeni sözcükler türeterek dilin sözvarlığını zenginleştirir. Ekinin bu çok işlevliliğinin nedeni, Eker'e göre "dil içi yeniden yapılanma sürecinin doğal bir sonucudur (Eker, 2009, p. 316). Koç ve Demir ise +**DAn** ekini isimden isim yapan yapım ekleri arasında ayırır. Bu görüşler, ekinin yalnızca bir çekim eki olarak kabul edilemez çünkü anlam ve görev açısından geçişsel bir rol oynar .Örneğin, "Evden çıktı" cümlesinde ek, bir yerden ayrılma amacıyla tipik bir çekim eki görünümündedir. "Gerçekten doğru söylüyor" cümlesinde ek, yapım eki olarak işlev görür ve bir zarf oluşturur. "Candan dost" sözcüğünde ise ek, sıfat türeten bir biçimbirimdir. Bu örnekler, Türkçede yapım ve çekim arasındaki sınırların zaman zaman geçersiz olduğunu ve aynı ekin farklı ortamlarda farklı roller oynayabileceğini göstermektedir (Koç, 1997, p. 117).

6. Aitlik Eki +ki ve Geçişsel Özelliği

Türkçede "aitlik eki" olarak adlandırılan "+**ki**" biçimbirimi, morfolojik açıdan hem çekim hem de yapım görevlerini yerine getirebilen, bu nedenle geçişsel veya ara ekler arasında değerlendirilebilir. Araştırmacılar, sınıflandırma hakkında farklı fikirlere sahiptir. Dilbilimcilerin bir kısmı +**ki**'yi iyelik eklerinden sonra gelen ikinci bir aitlik eki olarak görse de (Ergin, 2019, p. 231), diğerleri ekin isim çekim ekleri arasında ayrı bir biçimbirim olarak ele alınması gerektiğine inanıyor (Korkmaz, 2014, p. 280). Bununla birlikte, +**ki** ekinin yapım işlevine dikkat çeken araştırmalar, ekinin hem çekim hem de yapım özelliklerine sahip olduğunu göstermiştir (Banguoğlu, 2015, p. 184).

Ek olarak, ekinin çekimsel kullanımı, adlara veya ad çekim eklerinden sonra gelerek aitlik ve bulunma ilişkisi kurar. Ek, bu durumda cümlede mevcut bir ögeye işaret eder ve aynı zamanda tekrardan kaçınmayı sağlar. Örneğin, "Benim-ki daha güzel" ifadesinde aitlik anlamı, iyelik ekinin sonra gelir. "Onun-ki kırmızıydı" ifadesinde +**ki**, ilgi eki ile birlikte kullanılarak temsil görevi görür. "**Ki**" ekiyle birleştiğinde, belirli bir mekândaki unsurları ifade eder; "Ev-de-ki çocuklar geldi" veya "Bahçe-de-ki ağaç kurudu" gibi cümleler buna örnektir. Ek, bu tür kullanımlarda sözcüğün yerine geçerek bağlam oluşturur ve özellikle ilgi eki ile birlikte cümleye aitlik veya belirleme anlamı verir. Ayrıca, "dünkü" ve "bugünkü" örneklerinde "+kü" biçimi ünlü uyumuna uymayan biçimlerle karşılaşılır.

Bununla birlikte, +**ki** ekinin yapım işlevi önemlidir. Ek, bu kullanımda kelimelere sıfat veya zamir ekleyerek yeni sözcükler oluşturur. "Dün-kü haberler" ifadesinde ek, zaman ismine gelerek sıfat olarak kullanılırken, "Şimdi-ki durum" ifadesinde mevcut zamanı ifade eden sıfat olarak kullanılmıştır. "Karşı-ki ev" ve "Öte-ki insanlar" gibi mekan isimlerinde veya yön bildiren sözcüklerde, ekin yapım işlevi ile yeni sıfat ve zamirler ürettiğini göstermektedir. Banguoğlu, bu tür kullanımları "+ki sıfatları" başlığı altında ele almış ve ekin üretici özelliğine dikkat çekmiştir (Banguoğlu, 2015, pp. 184-185). Ergin, +**ki** ekinin isimden sıfat ve zamir elde edebildiğini ve bu nedenle yapım ekleri arasında önemli bir yere sahip olduğunu vurguladı (Ergin, 2019, p. 172).

+**Ki** ekinin hem çekim hem de yapım işlevlerini yerine getirmesi, onun geçişsel veya ara ek niteliğini açıkça ortaya koymaktadır. Bir cümlede mevcut bir adın yerine geçerek temsil ve aitlik işlevi görebilir, ancak sıfat veya zamir işlevi kazandırarak yeni sözcükler oluşturur. Örneğin, "Ahmet'in-ki" veya "benim-ki" sözcüklerinde ek, mevcut isimlere atıfta bulunurken, "dünkü", "şimdiki" veya "öteki" gibi sözcüklerde yapımıcı bir

işlev görür. Bu iki yönlü kullanım, + ekinin Türkçe'de hem yapımcı hem de iyelik bildiren nadir geçişsel eklerden biri olduğunu göstermektedir. Korkmaz ,bu ekin hem yapımcı hem de iyelik bildirdiğini belirtirken (Korkmaz, 2014, pp. 280-281). Ergin, ekinin edat kökenli olabileceğini ve bu nedenle Türkçede yapım-çekim ayrımının dışında özel bir konumda yer aldığını belirtir (Ergin, 2019, pp. 172-173).

Sonuç

Türkçedeki geçişsel ekler, dilin morfolojik ve anlamsal esnekliğini gösteren önemli biçimbirimlerdir. İncelenen +CA, +IA, +A, +DA, +DAn ve +ki ekleri, hem çekimsel hem de yapım işlevleriyle Türkçede iki yönlü kullanım potansiyeline sahiptir. Çekimsel işlevleri, sözcüklerin cümledeki görevlerini belirlerken ve anlam ilişkilerini kurarken, yapım işlevleri yeni sözcükler, sıfatlar, zarflar ve zamirler türeterek dilin sözvarlığını zenginleştirir. Bu durum, eklerin sadece sözdizimsel değil, aynı zamanda anlamsal üretkenliğe sahip olduğunu göstermektedir.

+CA eki eşitlik ve tarz bildiren bir hâl ve yapım ekidir; +IA vasıta ve tarz ilişkilerini kurarken yeni zarflar ve isimler türetebilir; +A yönelme işleviyle eylemin yönünü belirler ve zarf ya da kalıplaşmış deyim oluşturabilir; +DA bulunuş ve yer-zaman ilişkilerini düzenlerken, yapım işleviyle yeni kavramlar ve adlar yaratabilir; +DAn ayrılma, uzaklaşma ve neden belirlerken aynı zamanda sıfat ve zarf türetebilir; +ki eki ise aitlik ve temsil görevini üstlenirken yeni sıfat ve zamirler üretir. Bu eklerin ortak özelliği, hem cümle içinde anlam ilişkilerini düzenlemeleri hem de dilin üretkenliğine katkıda bulunmalarıdır.

Türkçede biçimbirimsel sınırlar kesin olmayıp, bazı ekler işlevsel olarak değişkenlik gösterebilmektedir. Geçişsel ekler, bu esnekliği ve üretkenliği somut olarak ortaya koyar. Hem çekim hem yapım işlevini bir arada taşıyan bu ekler, Türkçenin morfolojik sistemini anlamak, dilin tarihsel evrimini takip etmek ve sözcük üretme kapasitesini kavramak açısından hayati öneme sahiptir. Bu nedenle +CA, +IA, +A, +DA, +DAn ve +ki ekleri, yalnızca biçimbirimsel birer öge olarak değil, aynı zamanda Türkçenin anlam üretim sürecinin ve morfolojik zenginliğinin temel unsurları olarak değerlendirilmelidir.

Kaynakça

Acarlar, K., 1971. *Çıkma Durumunda ('den' Halinde) Kelimelerin Tümcede Türllü Kullanışları*. basım yeri bilinmiyor:Türk Dili,XXIV.

Banguoğlu, T., 1986. *Türkçenin Grameri*. Ankara : Türk Dil Kurumu Yayınları.

Banguoğlu, T., 2015. *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Çağatay, S., 1943. *Uygurca ve Eski Osmanlıcada İnstrumental-n*. Ankara: Ankara Üniversitesi DTCF Dergisi.

Çotuksöken, Y., 2011. *Yapı ve İşlevlerine Göre Türkiye Türkçesi'nin Ekleri*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.

Ediskun, H., 1999. *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Eker, S., 2009. *Çağdaş Türk Dili*. Ankara : Grafiker Yayınları.

Ercilasun, A. B., 2014. *Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Erdem, M., 2011. *Türkçede Çekim ve Yapım Eklerinin Özellikleri ve Sınırları*. basım yeri bilinmiyor:Bilig.

Ergin, M., 1980. *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

Ergin, M., 1992. *Türk Dili*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

Ergin, M., 2019. *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

Gemici, S., 1993. *Sözcük Bilgisi*. I.Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Yayınları.

Gökdayı, Hasan; Sebzecioğlu, Tuba, 2011. *Türkiye Türkçesinde (-CA) Biçimbiriminin Türleri*. basım yeri bilinmiyor:Bilig.

Gökşen, E. N., 1974. *Çıkma Durumu (-den) ve Kapsamı*. basım yeri bilinmiyor:Türk Dili.

Kahraman, T., 2011. *Çağdaş Türkiye Türkçesinde Ad Çekimi Eklerinin Kullanım Özellikleri ve İşlevleri.Türk Gramerinin Sorunları Bildiriler I-II(Birleştirilmiş 1. Baskı)*. Ankara: Tür D Dil Kurumu Yayınları.

Karaağaç, G., 2012. *Türkçenin Dilbilgisi*. Ankara : Akçağ Yayınları.

Koç, N., 1997. *Yeni Dilbilgisi*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Korkmaz, Z., 1992. *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

Korkmaz, Z., 1995. *Türk Dilinde +Ça Eki ve Bu Ekler Yapılan İsim Teşkilleri Üzerine Bir Deneme*. Ankara: Ankara Üniversitesi DTCF Dergisi.

Korkmaz, Z., 2014. *Türkiye Türkçesi Grameri : Şekil Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Özcan, N., 2001. *Hal Eklerin Kalıplaşmaları ve Sebepleri Üzerine Bir Değerlendirme*. basım yeri bilinmiyor:İlmi Araştırmalar.

Öztürk, R., 1994. *Yeni Uygur Türkçesi Grameri*. Ankara: yazarı bilinmiyor

Tekin, T., 2003. *Orhun Türkçesi Grameri*. İstanbul: Türk Dilleri Araştırmaları Yayınları.

Zülfikar, H., 2012. *Yapım Eki Gibi Kullanılan Bulunma Durumu Eki*. basım yeri bilinmiyor:Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi,CII.